

Huis Goffin-Streignart

 onder het toezicht der LANDBOUWLABORATORIUMS van den Staat

SCHEIKUNDIGE MESTSTOFFEN

De voordeelen, welke dit Huis aanbiedt, zijn onbetwistbaar, zoowel onder 't opzicht van de goede kwaliteit als van den lagen prijs der SCHEIKUNDIGE MESTSTOFFEN.

Meer dan 3.000.000 kilogr. Meststoffen verkoopen, en aan meer dan twintig *Boerenbonden* leveren, is gewis een bewijs van het hoogste vertrouwen.

Het Huis GOFFIN-STREIGNART WAARBORGT al de titels op factuur, en geeft *kosteloos* de analyse van den Staat voor de geringste hoeveelheden.

Men geeft er alle gemak van betaling.

LANDBOUWERS, bemest uwe weiden!

In deze laatste jaren, vooral sedert de algemeene verspreiding van het *Thomas-phosphaat*, is er veel geschreven over de verbetering der weiden. Ook heeft men op die baan een grooten stap vooruit gedaan.

En toch blijven verscheidene streken nog ten achter; vele landbouwers laten de weiden nog heel en gansch aan haar eigen over. Men wil er maar altijd van intrekken, zonder iets weder te geven. Daarom is het ook niet te verwonderen, dat die weiden gansch uitgeput zijn.

Terwijl men regelmatig groote hoop mest op de landbouwgronden brengt, wordt er soms geene of de minste meststof aan de weiden gegeven.

't Is nochtans sedert lang bewezen, dat, met eene goedkoopere mesting, de weiden een veel aanzienlijker oogst kunnen voortbrengen dan de beploegde gronden; het is maar om te zeggen, dat de weiden vooral de twee meststoffen, aan lagen prijs, het *phosphoorzuur* en de *potasch*, kunnen benuttigen.

Vandaag dat de veeteelt eene immer grootere belangrijkheid oplevert, dat zij alleen vaste en zekere winsten verzekert, is de verstandige bewerking der weiden en der klavers onmisbaar; zij is de basis, de spil van den winstgevendenden akkerbouw.

Men mag het zeggen, de algemeene ondervinding bewijst, dat men heel gemakkelijk den oogst der weiden kan verdubbelen met eene toepassing van *Thomas-phosphaat* en van *kaïniet*. Deze meststoffen maken van slechte weiden, die vol kwaad kruid staan, weelderige weiden van goede grasplanten en peulvruchten, in min of meer gelijke hoeveelheden.

Op die wijze zijn een groot getal weiden heel en gansch herschapen geworden.

Door deze verbetering kan het getal beesten op de pachthoeve vermeerderd worden; men maakt meer en rijkeren stalmest; zoodat al de voortbrengselen door de verbetering der weiden zich bevoordeeld gevoelen, en de landbouw winstgevend wordt.

Het *Thomas-phosphaat* en het *kaïniet* verdelen het mos en andere schadelijke weideplanten, terwijl, zooals wij gezegd hebben, de klavers, de voederwikke en andere peulvruchten, voortijds onbekwaam zich te ontwikkelen, krachtig opgroeien.

Niets is meer overtuigend dan het gebruik dier mesten in armoedige weiden: wanneer het *Thomas-phosphaat* en het *kaïniet* er tweemaal zijn toegepast geworden, oogst men drie, vier maal meer dan te voren.

Hetgeen wij gezegd hebben van de weiden is insgelijks toepasselijk op de kweeking van peulvruchten, onze beste voederplanten. Deze gelukken vast en zeker na het gebruik van *Thomas-phosphaat*, en, indien de grond arm aan potasch is, met het gelijktijdig gebruik van *kaïniet*. De vermoedenis der gronden voor de klaver en lupineklaver verdwijnt. De sterke voortbrengsels dezer twee planten trekken groote hoeveelheden stikstof uit de lucht. Deze stikstof, evenals het *phosphoorzuur* en de *potasch*, door deze planten verslonden, zal dienen tot verbetering der andere gronden.

Daarenboven zal de kweeking dezer planten, door de groote hoeveelheid wortels die in den grond blijven en de nog niet benuttigde meststoffen, de andere gronden verbeteren voor de naastvolgende beplantingen.

De gunstigste tijd voor de toepassing dezer meststoffen, *in weiden*, is de winter tot einde Maart, of na den oogst van het hooi of van het nagras.

Deze meststoffen geven den besten uitslag als men ze toepast aan de klavers, voederwikke, enz., in de lente, vóór de laatste omwerking van den grond.

GOFFIN-STREIGNART.

GEBRUIK

van het *Thomas-phosphaat* en der *potaschzouten* in weiden.

De goede uitslagen van de bemesting met potasch-phosphoorzuur, zijn niet alleen voldoende, maar wezenlijk buitengewoon. Ontelbare uitslagen van de landbouwbeoefening zijn daar om het te bevestigen. Zoo verklaart de Heer professor MAERCKER, dat het gebruik van *Thomas-phosphaat* en van *kaïniet* den oogst eener weide, gevende in 't geheel 3400 kilogr. hooi, verhoogd heeft tot de overgrote hoeveelheid van 6 a 7000 kilogr. hooi van eerste snede, en de maaiing van het nagras gaf 3 a 4000 kilogr. Zoodus met eene uitgave van 60 fr. per hectare bekwam men eene zuivere winst van 500 fr. In een ander geval, na terzelfder tijd den grond gezond gemaakt te hebben, steeg de opbrengst van 1000 kilogr. wrang hooi tot 8000 kilogr. goed hooi.

Het is des te meer te verwonderen, dat er in zekere afgezonderde plaatsen, nog getwijfeld wordt over de krachtigheid dezer bemesting. Maar het is niet moeilijk, de oorzaak van zekere afgezonderde mislukkingen te vinden.

Gesteund op eenige plaatselijke en bijzondere gevallen, heeft men de landbouwers het uitsluitend gebruik van het *Thomas-phosphaat*, zonder potaschzouten, aanbevolen. Maar deze meening werd zeer dikwijls valsch bevonden. Wanneer een grond tevens arm is aan phosphoorzuur en aan potasch, gelijk zekere onzer zavelachtige gronden, zal men ze niet kunnen verbeteren noch met *Thomas-phosphaat* alleen, noch met *kaïniet* alleen: deze meststoffen kunnen daar geen uitwerksel hebben, tenzij men ze er gelijktijdig gebruikt.

't Is waar, in menige omstandigheden is het uitsluitend gebruik van *phosphaat* bekwaam den oogst te vermeerderen; maar het kan de groote opbrengsten niet gedurende lange jaren volhouden. Immers de gronden putten zich langzamerhand uit, trapswijze in potasch, en dan is het gebruik van die grondstof noodzakelijk om de opbrengst te verhoogen.

Dus 1) als de grond oorspronkelijk arm is aan phosphoorzuur en aan potasch, dan legt het gelijktijdig gebruik van *Thomas-phosphaat* en van *kaïniet* zich op, om de weiden te verbeteren.

Maar 2) indien de grond, oorspronkelijk rijk genoeg aan potasch is, kan in 't begin der verbetering, het *Thomas-phosphaat* alleen den oogst merklijk verhoogen; maar naarmate de potasch zich uitput, legt het gebruik van *kaïniet* zich op, zoo niet blijft het *Thomas-phosphaat* werkeloos. Dit is juist hetgeen men uit het oog verloren heeft in die localiteiten, waar men zich beklagt over de vermindering van de opbrengst der weiden.

Zeer dikwijls is eene gedeeltelijke wedergeving van potasch voldoende, want de grond levert eene zekere hoeveelheid. Ook gebruiken vele landbouwers per hectare 400 kilogr. *Thomas-phosphaat* en 200 kilogr. *kaïniet*. Anderen, in gronden rijk aan potasch, gebruiken sedert tien jaar niets meer dan *superphosphaat*, terwijl anderen nog de beste uitslagen bekomen hebben door het jaarlijksch gebruik van 600 kilogr. *kaïniet* en 4 a 600 kilogrammen *Thomas-phosphaat*.

Het gunstigste oogenblik voor het gebruik dezer meststoffen is de winter tot de maand April; zekere landbouwers passen ze toe na de maaiing van het hooi, speculerende op eene gunstige werking voor het nagras en de voortbrengselen van het volgend jaar.

GOFFIN-STREIGNART.

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCHIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar ; 1,50 per halfjaar voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever JOS LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikelen en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór Woensdag avond, aan de Redactie van De Tram, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.
Aankondigingen worden aanvaard tot Vrijdag 's av.

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. Lange of dikwijls te herhalen annonces, per accoord. Affiches, enz. gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

Aan dit nummer is een bijvoegsel.

BERICHT.

Wie kennis wil maken met DE TRAM, neme een proefabonnement van nu tot Nieuwjaar aan den geringen prijs van slechts 60 centimen.

Congres der christen democraten te Gent.

De groote assisen der christene Volkspartij zijn Zondag 11. te Gent geopend door Mgr den Bisschop.

De eerste kwestie aan de dagorde was de politieke inrichting en de kieswerkingen der christen democraten. Maar het bijzonderste punt van 't program van het Congres waren de samenwerkende en syndicale instellingen ; want de gansche werking evenals het doel der christene volkspartij berust op de sociale instellingen en op de vakverenigingen, welke de werklieden en het kleine volk uit hunne onmacht moeten helpen, machteloosheid veroorzaakt door hare afzonderlijkheid en de hedendaagsche persoonlijkheid. 't Is ook op deze zaken dat de Bisschoppen al de bezorgdheid der katholieken in hunnen brief roepen, bijzonder de voorkeur vragende, al waar het mogelijk is, voor de vakverenigingen uit werklieden alleen samengesteld.

Verslagen, in dewelke de belanghebbenden zelve hunne klachten en verzoeken ontwikkelen, zullen dienen als grondslag der redekavelingen, en er zal bijzonder gesproken worden over het dagloon, (het getal uren werkens per dag), het dagwerk, den gezondheidstoestand der werklieden, het werk der vrouwspersonen en kinderen, de Zondagrust, enz.

Het Congres bevat ook eene sectie der Maatschappijen van Onderlingen Bijstand ; de maatschappijen aangesloten bij den democratischen Bond, zijn met elkander verbonden. Dank aan dit verbond, heeft elk lid, als het van woonplaats verandert, het recht dadelijk en zonder eenige moeite deel te maken van de Maatschappij, welke er in zijne nieuwe woonplaats bestaat, en er aanstonds de voordeelen te genieten, welke zij geeft. Dit verbond bevat nog de herverzekering of de mutualiteit der onderlinge bijstand. Het Congres moet Zondag eene kas van herverzekering inrichten.

Eene andere en niet minder praktische en belangrijke kwestie der dagorde is de rol van den onderlingen bijstand in zijne betrekkingen met de verplichtende verzekering tegen ongelukken, gebrekkelijkheid en ouderdom.

Het program van het Congres bevat eindelijk vraagpunten, welke aan de Sectie der algemeene belangen van de werkende klasse zullen voorgesteld worden : gebruik der machines ; de samenwerkende Maatschappij tegenover de Staatskas ; den toestand der werklieden in de gevaarlijke, ongezonde en bezwaarlijke nijverheidsgebieden ; den toestand der Belgische werklieden in het buitenland, namelijk in Frankrijk ; de inrichting van eenen internationalen antisocialistischen Werkmansbond.

Zoals men ziet, de bespreking van al deze punten zal geene tijdverkwisting zijn, en belooft de oplossing van vele der belangrijkste hedendaagsche vraagpunten.

Wij melden hier slechts de besluiten in de 2de sectie (Onderlingen Bijstand) genomen.

Overwegende, dat het sociaal doel der maatschappijen van Onderlingen Bijstand kan en moet verder gaan dan het bezorgen van hulp aan de zieke of gekwetste leden ; dat deze maatschappijen groot voordeel hebben met den gezondheidstoestand der werklieden te zien verbeteren ;

Overwegende, dat verscheidene redens medewerken in het veroorzaken van ziekten onder de werkende klasse ;

Uit het Congres den wensch :

1° Dat de Bestuursraden der maatschappijen zoeken en aantekenen den invloed op de ge-

zondheid der werklieden gedaan : a) door de zedeloosheid ; b) door de woning ; c) door ongenoegzaamheid van voedsel ; d) door den gezondheidstoestand der werklieden ; e) door de gevaren ontstaande uit de gedane stielen of vakken ; f) door de gevaren komende uit onwetendheid ; g) uit het misbruik van sterke dranken.

2° Het Congres meent, dat het een plicht is voor elke Maatschappij van Onderlingen Bijstand :

a) Aan hare leden het bestaan en de werking der sociëteiten voor het bouwen van werkmanshuizen mede te deelen en te doen kennen, en deze sociëteiten mede te helpen, om het doel te bereiken dat zij voor oogen hebben ;

b) Hare leden aan te sporen om deel te maken van de goede vakverenigingen ;

c) De uitvoering der wetten en besluiten aangaande den gezondheidstoestand der werklieden en vakken te bewaken, en den staatsopziensers de overtreding er van kenbaar te maken ;

d) Wettelijke of besturende maatregelen te verwekken nopens de vakken voor dewelke de voorschriften onvoldoende zijn of totaal ontbreken ;

e) Op alle manieren mede te helpen aan de uitbreiding der kennissen in zaken van huiselijke gezondheid bij de werklieden, door conferentiën en door bijzondere vlugschriften ;

f) De gevaren van het misbruik van sterke dranken en de kwalen, welke het veroorzaakt, te doen kennen.

3° Overwegende de belangrijkheid der kwestie, wenscht het Congres dat het Comité van het Verbond der Maatschappijen van Onderlingen Bijstand een vlugschrift ten voordeele dezer sociëteiten zal doen drukken, vlugschrift bevattende de voorschriften nopens bovengemelde punten ;

Dat elke verbonden Sociëteit jaarlijks verslag geve over den uitslag harer onderzoeken en de uitvoering der gegeven inlichtingen ;

Dat jaarlijks een of meer dezer vraagpunten op de dagorde van het Congres komen, en dat de werken en schriften over deze punten, alsook de daaruit ontstane gevolgen gepubliceerd worden met den naam der sociëteiten.

Het Congres werd bijgewoond door twee afgevaardigden van het Ministerie van Arbeid, waarbij onze vriend M. R. Schrijvers, die, zooals wij vroeger hebben meegedeeld, aan dat Ministerie gehecht is.

De gemeentekiezingen.

De aanstaande gemeentekiezingen zijn thans bepaaldelijk vastgesteld op Zondag, 17 November.

Behalve de toepassing der evenredige tegenwoordiging, waar menig kiesbureau niet fel klaar zal in zien, is er eene andere moeilijkheid, die onvermijdelijk vele kiezers zal in de war brengen.

Aangezien het dit maal eene algeheele vernieuwing der Gemeenteraden geldt, valt er te zien welke kandidaten voor acht en welke voor vier jaren zullen gekozen worden, want er moet, zooals men weet, alle vier jaren herkiezing plaats hebben voor de helft der Raadsleden.

Een blad zegt, dat die kleinigheid als volgt zal worden uit den weg geruimd :

« Er moet gekozen worden, op afzonderlijke stembrieven, voor eene serie Raadsleden, die « vier » jaar in bediening zullen blijven, en eene andere, die « acht » jaar dienst moeten doen. Welnu, elke kiezer met drie stemmen, zal zes bulletins ontvangen, en elke kiezer met vier stemmen, krijgt er acht.

« De kiesbrieven voor de leden van 8 jaren zijn rood ; die voor de leden van 4 jaren zijn wit. »

't Is gauw gezegd, zooals men ziet.

De arbeid.

Wil men den schoorsteen aan 't rooken, den koffiemoor aan 't koken, de koekenpan

aan 't kussen houden, dan moet er ook gewerkt, en duchtig gewerkt worden.

Wij moeten arbeiden : daarom heeft de Schepper al hetgeen wij voor ons levensonderhoud behoeven, uitsluitend onder het bereik gesteld van hen die de handen reppen.

Wij kunnen arbeiden : daarom heeft dezelfde Schepper ons een aantal natuurlijke werktuigen aan het lichaam bevestigd, als daar zijn : handen, schouders en voeten, en ook onze ziel begiftigd met vermogens, welke bij den lichamelijken arbeid volstrekt onontbeerlijk zijn.

De tijd is voorbij dat de gebraden duiven, druipende van saus en vet, den mensch in den mond vlogen.

« Die niet werken wil — zoo luidt thans de leuze — mag ook niet eten.

Jammeren en grijnen kan hier niet helpen noch baten, voor allen geldt dezelfde wet : iedereen is tot eenigen arbeid, tot eenige inspanning van lichaams- of geesteskrachten verplicht.

En dat is maar heel goed ook, want ledig-gang is het oorkussen des duivels.

Een huisgezin, waarvan het hoofd niets doet, de vrouw den man in het niets doen helpt, en de kinderen zich gereed maken om het ouderlijk bedrijf over te nemen en de zaak op dezelfde voet voort te zetten, is een onding in de wereld.

Wat voeren toch in zoo 'n slaap- en gaaphuis de menschen den ganschen lieven dag uit ?

Weinig goeds.

Weet gij ook wie daar den scepter zwaait, de eerste viool speelt, de schapen scheert, met alle voordeeltjes gaat strijken ?

Wie daar eigenlijk baas Jan is ?

Wie daar verdient en brood en zuivel ? De naam van 't heerschap is de duivel !

Zelfs waar slechts een enkel lid der huishouding niets of bijna niets uitricht ziet het er reeds schamel uit.

In zoo 'n huis is geene zuinigheid, geen overleg, geen orde, geene zindelijkheid.

Daar wordt niet gezorgd maar geborgd — niet geschropt maar gesopt — niet gekeerd maar verteerd — niet gedankt maar gejanke — niet gebuld maar gepruld — niet gebeden maar gestreden — niet verdragen maar geslagen.

En wat komt er, onder de leiding van zulk eene moeder, van de dochters terecht ? Wat van de zoons, die dagelijks getuigen zijn van de herrie, welke tusschen vader en moeder aanhoudend bestaat ?

O ! dat oorkussen des duivels.

Dat nu de arbeid ons zoo lastig valt en doorgaans niet van onze gading is, vooral niet, wanneer hij met moeite en krachtingsanning gepaard gaat, is waarlijk niet de schuld van God, maar van vader Adam, om wiens ongehoorzaamheid wij nog steeds boeten.

Eerst klonk het woord van God tot Adam :

« Eet van de vruchten welke ik deed rijpen aan de boomen van dit paradijs ; heersch over het geheele aardrijk. » Toen de zonde gepleegd was, klonk het heel anders : « In het zweet van uw aanschijn zult gij uw brood eten.

Sedert Christus, de Zoon van den levenden God, tijdens zijn sterfelijk leven op aarde, in de timmermanswerkplaats te Nazareth, tot op dertigjarige leeftijd den handenarbeid beoefend en door zijn voorbeeld geheiligd heeft, steeg de arbeid in aanzien en eere.

En de Kerk, die de geestelijke erfenis uit de handen van den arbeidenden Godmensch overnam, heeft te allen tijde den arbeid onder hare hoede genomen, en voor den kloeken werkmans niets anders gekoesterd dan hoogachting en liefde.

De arbeid deelt den mensch een heel wat kostbaarder adél mede dan door rijkdom gekocht, door geboorte geërfd kan worden.

Arbeidszweet in de handen — zegt de Duitscher — geeft meer eere dan een gouden ring aan den vinger.

De invoer van het vee.

De kwestie van de sluiting der grens voor den invoer van het Hollandsch vee, wordt nog

meer besproken tusschen de beenhouwers en de landbouwers. Ziehier, ten titel van inlichting, wat een landbouwer over die zaak schrijft om de sluiting der grens te rechtvaardigen.

1° Er is hoegenaamd geene schaarsheid aan vet vee, de markten bewijzen zulks genoeg ;

2° De beesten zijn niet bovenmate duur ; de hoogste staan aan 95 c. de kilo, levend gewogen. Ik heb ze lang geweten en gekocht aan 1 fr. 15 c. en meer, en dan was 't vleesch niet duurder dan nu ;

3° De Minister van Landbouw is overtuigd dat de toestand van het grootste getal der landbouwers beklagenswaardig is en dat de beenhouwers noch hulp noch voordeelen van noodde hebben ; hiervan is ook geheel de wereld overtuigd zonder verderen uitleg.

De grenzen moeten ook niet geopend worden om aangenaam te zijn aan Holland, want van dien kant hebben wij niet de minste voordeelen gehad, doch veel nadeel, want het is algemeen bekend dat die streek bijna nooit zuiver is van besmettelijke ziekte.

EEN LANDBOUWER.

Halte-là !

Naar aanleiding van het verblijf van Koning Leopold II in de Fransche hoofdstad, gaf het Journal des Débats van Parijs dezer dagen een artikel, waardoor onze franskiljons zich wellicht grootelijks geveild zullen gevoelen, maar dat bij geen enkelen Vlaming zonder verontwaardigd protest kan voorbijgaan.

Ziehier liever een uittreksel uit dat artikel : « Zonder de minste overdrijving kan men zeggen dat geene andere natie zoo volksgeliefd is in België als Frankrijk, niet alleen in het Walenland, maar zelfs in de Vlaamsche provinciën, welke eenige ophiters zouden willen voorstellen als bezield met een soort van haatdragend pangermanisme. (Voorliefde voor den germaanschen stam, dus voor Duitschland).

« Buiten eene kleine groep flaminganten, wier eischen ten voordeele hunner taal gemengd zijn met eene luidruchtige vijandschap jegens ons land, dat nochtans niets te zien heeft in de binnenlandsche politiek van België, is de genegenheid voor de Franschen algemeen onder de Belgen. De herinnering aan het aandeel dat Frankrijk genomen heeft in hunne nationale verrijzenis, in plaats van op hen te drukken, boezemt hun gevoelens in, waarvan eene steeds nauwer wordende gemeenzaamheid van belangen de uitdooving belet. »

Daar hebt ge 't weeral, zie ! België bemint Frankrijk, bewondert Frankrijk, aanbidt Frankrijk en zou zich volgaarne door Frankrijk laten opslorpen, ware het niet die kleine groep flaminganten, die haar in 't spel steken, die de Vlaamsche provinciën voorstellen als Duitschgezind en die hun taalrecht niet kunnen eischen zonder zich, op declameerende toon, vijandig aan Frankrijk te verklaren, dat nochtans niets te zien heeft in onze binnenlandsche politiek.

Wij bekennen nederig, dat het bestaan van die kleine groep flaminganten, die Frankrijk vijandig zijn, ons volkomen onbekend is.

Daarentegen kennen wij wel Fransche chauvinistische gazetten, die gedurig, op alle tonen schreeuwen, dat Vlaanderen en zelfs geheel België aan Duitschland verkocht is.

De Vlaamsche beweging is eene beweging die zich meer en meer uitbreidt onder het Vlaamsche volk, dat meer en meer zijne eigenwaarde, zijn taal- en volksrecht bewust is ; eene beweging die het zoover gebracht heeft dat de politieke inrichtingen van alle partijen verplicht zijn met hen af te rekenen.

De Vlamingen zijn niet vijandig aan het hedendaagsche Frankrijk, dat te hunnen opzichte nog moeilijk zijne historische rol van vroeger zou kunnen voortzetten.

Doch zij herinneren zich, dat zij van Diet-schen stam zijn en dat hunne feitelijke vereniging met Frankrijk, op 't einde der vorige en in het begin der tegenwoordige eeuw, voor hunne taal en hunnen volksaard — laat staan voor hunnen godsdienst en hunne zeden — geene andere dan noodlottige gevol-

